

„Jeh, jeh, zmrznila sem . . .“

Thanatos.

Pavlu Zamidi, ko je smrtno zbolel. — Vojeslav Molé.

I.

Pod tihimi jesenskimi drevesi
sem srečal te. Bil pozen dan je; bled sijaj
gorel je nad zatonom pod nebesi.
Kot blesk njegov je bled bil tvoj smehlaj.

In venec belih rož, sestra cipresi,
ki z njo krasi grobove južni kraj,
bleščal ti je v laseh. Pod tihimi drevesi
si šel kot ta, ki vé, da ni poti nazaj.

V oko sem tvoje se zazrl globoko, —
gorelo v njem je brezno brez zaslone,
kípelo morje temnih je globin.

Molče si stisnil mi drhtečo roko
in šel. — Večer je že. Že zarja tone
in noč gori iz večnih že tišin.

II.

Nekje me čakaš, — vem, — kraj zadnjih cest.
Tam roka tvoja zadnjo luč utrne
in sname s čela zadnjih rož prelest,
in kar bilo je, vekomaj zagrne.

Očem pa pot odpre čez morje zvezd.
Pogled utone v večnosti srebrne.
Pozabljeno življenje. In bolest
v zavest se nikdar, nikdar več ne vrne.

Nekje me čakaš, — vem, — kraj vseh poti.
O kje? Glej, še visok je v ognju plamen,
še komaj so razkrile se oči, —

še komaj skoz strmeče, solnčne sanje
iz dna se vzpenja k jasnosti spoznanje, —
kdaj zazveniš, življenja zadnji amen?

III.

Cvetel je cvet in sanjal o jeseni,
ko vse, kar veja nosi, dozori, —
a zmrznil cvet ob slani je ledeni,
umrl sred pomladanske je noči.

Otrok o čaši sanjal je ognjeni:
skrivnosti vse penijo v njej se, vse slasti;
omočil ust nikdar ni v slasti njeni, —
razbila se je in razlila kri.

Skoz samo solnce šel sem, skoz sijaj,
iskal med hesperidske sem vrtove
najvišje, skrite, radostne poti, —

a sem priromal v tvoj otožni kraj,
o Thanatos, kjer molk gre čez grobove
in sredi samih senc nič solnca ni.

IV.

O Thanatos! ... Skoz solze se smehljaš
iz sanj, vabečih v tvoje pokrajine,
in kakor dih ponočni šepetaš,
goječ vse skrite rane, vse spomine.

Svet ti žrtvuje iz neštetič čaš
svoj divji greh, sladkosti, bolečine, —
a ti zagrinjaš vse: obup in laž
v neskončne, večne zvezdane tišine.

»Brez mej kraljestvo moje je, brez mej ...«
ti srcu govoriš ... Ah, ne, — šumiš
le v vetru, ki zašel je med grobove

in našel mesto solnčnih kril — okove,
in mesto svetle zarje — prazen križ,
in mesto cvetja — žalost golih vej.

Tara, 17.—19. I. 1918.

Sibirski soneti.

1. Ti.

Vojeslav Molè.

2. Jaz.

Doline tihe, v njih vrtov sijanje,
na polnih vejah dozoreva sad,
in kamor zre oko, vse smeh in sanje, —
kajne, tako sva šla nekoč v pomlad?

A zdaj v očeh odseva trepetanje
ugaslih dni in sence mrtvih nad
in tiho, tiho govori molčanje
mi tvoje kot jesenski molk livad.

Divjale burje so, — kajne? — in mrtve
ležijo v prahu rože, neme žrtve,
nad njimi in nad nama gasne dan.

Zakaj tvoj jok otožni, pritajeni?
Ne plakati! Privij se tesno k meni, —
večer je, glej, s tišino zvezd pretkan.

Tomsk, 5. XI. 1919.

Iz senc in solnca slikam svoj portret.
Natrgal v šopek redke sem cvetlice
v vrtovih daljnih, v krajih iz pravljice,
a davno že, — že vene njihov cvet.

In vse pustinja, kamor zre pogled.
Viharji so mi razorali lice, —
s korakom tihim grem v večer resnice,
krog mene tone v sencah trudni svet.

V očeh gori spoznanje in molčanje,
odsevi borbe, pozne, pozne zmage,
a usta govorijo: odpuščanje.

Le misel ni zamrla sredi bed —
in nežno roka sred jeseni nage
pritiska k sebi poluveli cvet.

Tomsk, 4. XI. 1919

3. Sibirski grobovi.

Spominu kap. Sch.

Da, vedno več jih je. In ne prešteje
nikdo brezsrčnih, žalostnih krivic,
ki hladna, slepa jih usoda seje,
v vrtovih najstrašnejše iz pravljic.

Vihar le zimski, ki čez stepe veje,
je žrtev zadnji čul obupni klic,
gineči v svet brez solnca, v svet brez meje
v deželi najstrašnejše iz pravljic.

In tudi ti si šel med sence blede,
v tišine večne iz gorja in bede?
Da, še en grob — in vse je, kot poprej.

Ni solz na svetu več in ni človeka, —
življenje je le motna, kalna reka.
Kam teče? Nemi drug, povej, povej ...

Tomsk, 9. XI. 1919.

4. Svoboda.

Iz mraka vstala je in plapola
njen plamen, žge mrličje in grobove,
in kot vihar, kloneč, rušeč gozdove,
odmeva pesem njena od neba.

Vse, kamor zreš, — svobodna dalj morjá,
nesoča jasne, svetle, solnčne dnove.
In človek strl železne je okove
in v pesem prekoval vezí gorja ...

Ha - ha! Vse to je prazna teorija.
V resnici svet drugače se razvija
in ni Prometejev nikjer, nikjer.

Ukradel suženj iskro iz višave
in vrgel jo je v svet, — goré daljave
in v krvi koplje se človeška zver.

Tomsk, 4. XI. 1919.